

תנועה ציונית בינלאומית של נשים מתנדבות
לשיפור החברה בישראל

האגף לגיל הרך

בריאות ורווחת הילד בקהילה
Community Child Health & Well Being
صحة ورعاية الطفل في المجتمع المحلي

סדנת הדרכה

Parent Management Training

מפגש 5: התפתחותן של בעיות התנהגות

אלון בבצ'וק, פסיכולוג
מוסמך המרכז להורות באוניברסיטת ייל (YALE), ארה"ב

תוכן הפגישה היום

- (1) התפתחותן של בעיות התנהגות אצל הילדים
- (2) תוכנית נקודות ביתית.

התפתחותן של בעיות התנהגות אצל הילדים

התפתחותן של בעיות התנהגות

- ילדים ומתבגרים אינם עושים בדר"כ מניפולציות מכוונות על ההורים.
- הסיבות השכיחות ביותר להמשך הופעת התנהגויות של הילדים:
- קבלת דברים מוחשיים: צעצועים, ממתקים וכו'.
- קבלת תשומת לב הורים / מבוגרים / חברים (למה?)
- הימנעות או בריחה ממצבים לא נעימים.

התפתחות של בעיות התנהגות

קבלת דברים מוחשיים:

- תן לה כבר את השוקולד הזה!!! אני לא יכולה לסבול את הבכי שלה!
- לבקש יפה = לא תמיד לקבל מה שרציתי.

התפתחותן של בעיות התנהגות

תשומת לב של ההורים:

- להתנהג יפה = לקבל מעט מאוד תשומת לב, בייחוד ביום עמוס.
- 'לעשות בעיות' = לקבל תשומת לב מיידית, ולעיתים גם במינונים גבוהים.

התפתחותן של בעיות התנהגות

הימנעות או בריחה ממצבים לא נעימים

- ההבדל בין הימנעות לבריחה.
- "לא אכפת לי! אל תלמד למבחן. אתה תקבל ציון נכשל, לא אני".
- "טוב! אם לא תצחצחי שיניים לפני השינה, יהיו לך כאבי שיניים. אח"כ אל תגידי שלא הזהרתני אותך!!"

התפתחותן של בעיות התנהגות

הימנעות או בריחה ממצבים לא נעימים

- ילד בוכה ומתלונן כאשר אימו מכבה את הטלוויזיה. בעתיד האם תימנע מלכבות את הטלוויזיה.
- כשמתחיל תהליך כזה, הוא לא יפסיק עד שאחד מהצדדים ייסוג << הגדלת הסיכוי לתוקפנות בעתיד.
- לפונקציה זו תפקיד משמעותי בהתפתחות התנהגויות אנטי-סוציאליות קשות.

התפתחותן של בעיות התנהגות

- מבחינת ההורים, התייחסות לבעיות התנהגות (לעצור פיזית, להטיף, להכיל) והתעלמות מהתנהגויות חיוביות 'רגילות' – נראית דרך טבעית והגיונית.
- ללא כלים להתמודדות עם בעיות התנהגות, ההורים בדר"כ חסרי אונים ומאמצים שיטות שאינן יעילות לטווח הארוך.

התפתחותן של בעיות התנהגות

- ללא הכוונה, הורים עלולים שלא בכוונה לתגמל את ילדיהם על התנהגויות בעייתיות, ולהתעלם מהתנהגויות חיוביות.

כתוצאה מכך:

- בעיות התנהגות ממשיכות לאורך זמן.
- התנהגויות חיוביות ופרו-חברתיות נחלשות ואף מפסיקות.

התפתחותן של בעיות התנהגות

- כפי שראינו, לבעיות ההתנהגות של הילדים יש סיבות נוספות פרט לקבלת תשומת לב מההורים, אבל תשומת לב ההורים הינו מרכיב עיקרי בפיתרון (עד גיל ההתבגרות).
- הערה לגבי בעיות התנהגות שמסכנות את הילד או אחרים.

התפתחותן של בעיות התנהגות

- חשיבות התנהלות ההורים מתוך תכנון בכל הקשור להתנהגות הילדים.
- ההיבט הקוגניטיבי של בעיות התנהגות: עיבוד מידע חברתי לקוי, ולכן מיומנויות חברתיות חיוביות לא מפותחות.
- דוגמאות לתוכניות טיפול מבוססות מחקר לילדים:
 - [Coping Power](#)
 - [Problem Solving Skill Training](#)

תוכנית נקודות

תוכנית נקודות

- מהווה חלק מעידוד התנהגויות חיוביות.
- מדוע צריך?
- מגבירה את המוטיבציה של הילד.
- מהווה תזכורת להורים.
- מופעלת לזמן מוגבל בלבד.
- השבח נשאר המרכיב החשוב ביותר.

שאלות ?